Orędownik Wrześiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na miesiąc sierpień 1924 r. na poczcie: 96 groszy wekspedycji: 90 groszy — Ogłoszenia: za miejsce jedno-lamowe jeden milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok VI | **Wrześnía, sobota, dnia 30 sierpnia 1924 r.** | **№ 102**

Pierwsza polska wojskowa wytwórnia prochu w Zagożdżonie.

W pow. kozienickim, w Zagożdżonie, odbyła się skromna uroczystość, która jednakże powinna być nie bez interesu dla całego kraju — uroczystość poświęcenia pierwszej wojskowej wytwórni prochu.

Prochownia ta, razem z budowanemi także w woj. kieleckim wytwornią karabinów, amunicji i innemi, które są projektowane lub przeniesione będą tutaj z kresów — stanowi podwalinę przyszłej obrony państwa. Wytwarzając materjały wybuchowe i inne najważniejsze potrzeby wojskowe w Polsce centralnej, na terenie lesistym, zabezpieczonym Wisłą i twierdzami, obrona ta uniezależni się od szykan gdańskich, czeskich lub jakichkolwiek innych, a czego wciąż jesteśmy świadkami nawet podczas pokoju.

Na razie odbyło się poświęcenie już uruchomionego „czarnego prochu" i „dynamonu", które to działy stanowią zespoły urządzeń, instalacji i maszyn, rozmieszczonych w 40 budynkach.

Proch bezdymny, zaprojektowany bardzo szeroko, ze względu na posiadane pierwszorzędne urzędzenia i maszyny, zakupione przez rząd za bezcen we właściwym czasie, przeważnie z likwidujących się prochowni austrjackich będzie się mieścił w 68 budynkach, których większość jest już wykończona.

Następny dział — to bawełna strzelnicza, do której wyrobu maszyny również są już na miejscu.

Uruchomiona część wytworni oraz dalsza jej budowa zatrudnia tymczasowo blisko 2000 robotników, rzemieślników i monterów różnych specjalności, ze względu na różnorodność potrzeb technicznych przy tak olbrzymiej budowie i posługuje się siłą 360 konnej lokomobili. Wkrótce jednakże, gdyż już za kilka miesięcy, wykończona dzisiaj „centrala" wysyłać będzie prąd z turboagergatów w ogólnej ilości 6750 kilowatów, czyli siłę przeszło 9000 koni parowych, dla istniejących już dzisiaj i przyszłych działów wytworni.

Ponadto, posiadając na swem terenie doskonałą glinę oraz obfitość materjału drzewnego, wybudowana jest cegielnia z piecem hoffmanowskim, oraz tartak, które to zakłady, po ukończeniu budowy prochowni, mogą istnieć, jako samodzielnie jednostki przemysłowe.

Wszystkie poszczególne części wytworni prochu, wraz z kilkudziesięciu domami dla urzędników i robotników są rozmieszczone w lesie na odrutowanej pilnie ostrzeżonej przestrzeni 526 hektarów, połączone są ze sobą odnogą kolei szeroko torowej i kilku kolejkami wąskotorowemi.

Aczkolwiek do wszystkich wyżej wymienionych działów prochowni była zakupiona przes rząd już dawnej większość maszyn, obecnie wielomiljonowej wartości, tem niemniej ich dokompletowanie, urządzenia mechaniczne, zabezpieczające przed eksplozją i w razie eksplozji wszelkie pomocnicze mechanizmy, jak transmisje, podnośniki i t. p. ustawienie zespołów maszyn i ich montaż, konstrukcje żelazne, instalacje, racjonalna budowa pomieszczeń fabrycznych i ich rozplanowanie — stanowią poważny przedmiot pracy dla miejscowego biura konstrukcyjno-technicznego oraz budowlanego, zwłaszcza, że specjalistów do budowy prochowni u nas jest bardzo mało, a być może nie mogło inaczej, ze względu na warunki polityczne, w jakich dotychczas żyliśmy.

Dodać należy, że wszystkie powyższe roboty były i są wykonywane bądź w warsztatach mechanicznych prochowni bądź w innych zakładach i przedsiębiorstwach krajowych, wyłączając całkowicie mocno wątpliwą w tych razach pomoc zagranicy, a co jest także nie bez znaczenia w dzisiejszych czasach zastoju przemysłowego.

Zwrot pamiąt. po Tadeusz. Kościuszce

Warszswa, 24. 8. Staraniem delegacji polskiej w komisji reewakuacyjnej i specjalnej w Moskwie zostały rewindykowane z muzeum w Moskwie pamiątki po Tadeuszu Kościuszce, m. in. klinga szabli, ofiarowana Kościuszce przez Waszyngtona.

Gdańsk przeciwko Polsce

Począwszy od sopockiej jaskini gry, która była niewątpliwie z góry obliczona w przeważnej mierze na Polską lekkomyślność. Gdańszczanom bowiem wcale tam grać nie wolno — aż do ciągłych oskarżeń przed Ligą Narodów. Gdańsk uporczywie do tej pory przeciwstawia się Polsce i okazuje nam swoją nienawiść, a czyni on to, pomimo, że przez wieki cale tuczył się na handlu z Polską, że dorobił się na tem znacznie, i że dzisiaj również rozwijać się może tylko przez stosunki handlowe z nami. To mu bynajmniej nie przeszkadza. Chciałby on i handlować z nami na warunkach dla siebie jaknajbardziej korzystnych i zarazem nie chciałby nas przestać nienawidzieć — a najwięcej pewnieby sobie życzył, żeby Polskę rozebrały znowu państwa sąsiednie i przytem Niemcom dostało się jak najwięcej. Bez obszernego „hinterlandu" też bowiem handel Gdańska nie może się należycie rozwijać, jak o tem świadczą czasy przynależenia do Prus.

Gdańsk więc jest w stałej opozycji do Polski. Tyle rozmaitych zatargów co tutaj i w następstwie tego rozpraw przed rozmaitemi trybunałami międzynarodowemi, nie mieliśmy z nikiem. Gdańsk stale ma do nas jakiejś żale i pretensje nieustannie podejrzewa i oskarża nas o coś, a decyzjami i wyrokami, jakie zapadają, zazwyczaj się nie kontentuje, podnosząc coraz to inne sprawy i żądanie. Czując zaś za życzliwą opiekę możnych czynników w polityce międzynarodowej i widząc, że nic mu się absolutnie za to nie stanie. postępuje on jak ten pieniacz uparty, co to się procesuje do upadłego, nie dbając o to, czy sprawa jego słuszna lub nie.

Na przyszłej sesji Rady Ligi Narodów w jesieni każełek gdański bodaj znowu ma wytoczyć szereg spraw przeciwko Polsce, to o decyzję w sprawie portu gdańskiego, o przyznanie nam Westerplatty jak miejsca na wyładowywanie amunicji i o coś tam jeszcze.

Dzięki pieniactwu Gdańska, a potrochu i dzięki Litwie sprawy polskie w Genewie pewnie znowu zajmą sporo czasu, a Rada Ligi Narodów nadal będzie miała na kim się wprawiać do roli sądzicielki spraw między narodami.

Niemniej Gdańsk stał się w ostatnich czasach terenem rozmaitych manifestacyj niemieckich oraz prowokacyjnych zjazdów i występów wszechniemieckich. Co się w tym kierunku dzieje „w wolnem mieście", to już częstokroć zakrawa na swawolę, która się musi wydawać tembardziej jaskrawą, imwięcej Gdańsk kiedyś (nie tak to znowu bardzo dawno temu!) opierał się przejściu pod panowanie pruskie.

Przed kilkunastu dniami, z okazji przejazdu marszałka Hindenburga w otoczeniu licznej świty b. cesarskich generałów przez Gdańsk do Prus Wschodnich, istniejące z łaski państw sprzymierzonych „wolne miasto" witało oficjalnie tego największego z siepaczów pruskich podczas wielkiej wojny i przesadzało się w okazywaniu mu swej czołobitności. Była więc zarazem ta manifestacja wszechniemiecka wymierzona przeciwko państwom sprzymierzonym. Dalej przed paru dniami odbył się w Gdańsku przegląd sil bojowych partji narodowo niemieckiej. Jeden z mówców na tym zjeździe. poseł do sejmu gdańskiego Rueffes, wzywał wyraźnie do zjednoczenia się wszystkich gdańszczan pod sztandarem cesarsko-niemieckim czarno-białym-czerwonym. Inny mówca, dyr. magistratu Bruntzen, przedstawiał Polskę jako najgroźniejszego wroga Gdańska (mimo, że Polska go żywi!) a przyznanie nam Westerplatty doprowadzały go poprostu do szału wściekłości. Wreszcie jeszcze inny mówca, major Wagner, mówiąc o ewentualnym traktacie handlowym pomiędzy Polską a Niemcami, apelował do tych ostatnich, aby przy zawieraniu traktatu nie przyjmowały takich warunków, któreby mogły zaszkodzić Gdańskowi. Nienawiści zaś swej do mocarstw sprzymierzonych dano wyraz na tym zjeździe w ten sposób, że wśród burzy oklasków wypowiedziano się przeciw przyjęciu planu Davesa.

Zaznaczyć trzeba, że przeważna część mieszkańców wolnego miasta, stan rzemieślniczy, kupiecki i zasiedziali od wielu generacji gdańszczanie, nie żywi przekonań szowinistycznych, lecz uprawiają hecę tę głównie przybysze wszechniemieccy, gęsto rozsiani mianowicie wśród urzędników — a tamci im ulegają z obawy przed narażeniem się na zarzut braku patrjotyzmu. Wszechniemcy czuwają nad tem, żeby Gdańsk nie wyzbył się zupełnie szowinizmu niemieckiego, żeby nie pogodził się z faktami zasmakowawszy zbytnio w spokoju i dobrobycie i żeby czasem nie pogodził się z Polską. Ten ostatni moment jest dla nich najstraszniejszy.

Polska wobec tego powinna mieć wytknięty z góry plan postępowania wobec Gdańska choćby na najdalszą metę i wytrwale robić swoje (port w Gdyni), uniezależniając się gospodarczo od upartego miasta. Obok tego jednak na drodze dyplomatycznej powinien się dać wynaleźć sposób ukrócenie swawoli wszechniemieckiej w Gdańsku, przyczyniający się podstępnie do zaognienia stosunków między Gdańskim a nami. Wystarczyłoby tutaj pewnie wyrażenie życzenia ze strony mocarstw do zarządu wolnego miasta celem zaniechania dotychczasowej praktyki. Sprzeciwić się takiemu życzeniu z spewnościąby się nie ośmielono, a wszechniemcom w Gdańsku nałożyłoby się przez to nader skuteczny kaganiec.

Zawierucha w parlamencie niemieckim

Berlin, 27. 8. A. W. donosi: Parlament niemiecki stał się dziś widownią niebywałych scen. Podczas dyskusji o wydanie posłów sądom, komuniści ławą rzucili się na referenta tej sprawy demokratycznego posła Brodaufa i poczęli go okładać pięściami. Brodauf z największym trudem został wyciągnięty z grupy bijących go posłów komunistycznych i zaprowadzony do sali opatrunkowej, gdzie obok silnego ogólnego pobicia stwierdzono poważną ranę pod okiem, grożącą utratą oka.

Po tych wypadkach w parlamencie zapanowało ogólne przygnębienie i zupełnie apatyczny nastrój. W tej atmosferze parlament przegłosował szereg ustaw, tembardziej, że większość mówców nie pojawiła się na sali i odbywało się tylko formalne głosowanie.

Brak większości „dwóch trzecich".

Berlin, 27. 8 PAT. O godzinie 18 rozpoczęło się trzecie w dniu dzisiejszym plenarne posiedzenie parlamentu. Przewodniczący wykluczył z posiedzenia 8 komunistów, którzy rozpoczęli bójkę. Ponieważ posłowie ci nie chcieli opuścić sali, przeto wykluczeni zostali z 8 posiedzeń a wobec dalszego oporu na 20 posiedzeń. Mimo to wykluczeni posłowie nie chcieli wyjść z sali. Prezydent Wallraff zarządził wówczas opróżnienie trybun, poczem urzędnicy policyjni wyprowadzili opornych posłów z sali.

Po zlikwidowaniu tego zajścia przystąpiono do głosowania. Głosowanie na wniosek komunistów, którzy poparli narodowi socjaliści z Ludendorffem na czele, odbyło się imiennie. Przeciwko ustawom głosowali nacjonaliści narodowi socjaliści i komuniści. Za 1 ustawą, t. zw. ustawą bankową głosowało 249 posłów, przeciw 171, przy 2 wstrzymujących się. Ustawa kolejowa w imiennem głosowaniu została przyjęta 284 głosami przeciw 174; wobec czego większość dwóch trzecich nie została osiągnięta. W imiennem głosowaniu uchwalono ustawę ramową do układów londyńskich 248 głosami przeciw 175 przy 1 wstrzymującym się od głosowania. Drugie czytanie ustaw Davesa zostało ukończone. Trzecie czytanie odbędzie się na posiedzeniu jutrzejszym, które ma się rozpocząć o godz. 10.

Kanclerz Marx złożył dzisiaj prezydentowi Rzeszy sprawozdanie o położeniu politycznem, co do którego panuje między nimi pełne porozumienie. Prezydent Rzeszy wyraził zgodę na podpisanie układu londyńskiego do dnia 30 bm. i podkreślił, że fakt podpisania układu pociągnie za sobą konieczność wyczerpania wszystkich środków parlamentarnych i konstytucyjnych celem zatwierdzenia ustaw, przewidzianych w planie Davesa.

KRONIKA

Wrześnía, dnia 29-go sierpnia 1924

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dziś: Scięcie św. Jana, jutro: Róży z Limy

---

* **Dyrekcja Gimnazjum państw.** wzywa uczniów i uczenice należących do chóru do przybycia na próbę śpiewu w niedzielę dnia 31 bm. o godz. 11-tej w Auli zakłada.

* **Nowy rok szkolny** 1924/25 rozpocznie się w tutejszej szkole wydziałowej żeńskiej dnia 1 września br. uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym o godzinie 9-tej rano.

* **Przypominamy** wszystkim obywatelom miasta i wsi i wszystkim powstańcom i wojakom o uroczystości dekorowania członków w dniu 31 bm. z następującem programem: W niedzielę dnia 31-go sierpnia rano o godz. 8,45 zbiórka wszystkich towarzystw przed lokalem zebrań p. M. Trąpczyńskiego.
O 9,15 wymarsz do kościoła.
O 9,30 msza św. z kazaniem.
Po mszy św. pochód na rynek, gdzie odbędzie się dekorowanie członków.
Po uroczystości dekorowania defilada i pochód do ogrodu p. St. Knechtla.
Powitanie gości, przemówienie i zakończenie przedpołudniowej uroczystości.
O godzinie 16 koncert orkiestry 68 p. p. pod batutą p. ppor. Szala w ogrodzie p. St. Knechtla. W razie niepogody odbędzie się koncert w sali.
Podczas koncertu różne gry towarzyskie jak loterja fantowa, kulanie kręgli, strzelanie do tarczy itd.
O godzinie 20-tej zabawa taneczna w sali p. Knechtla.

O łaskawe poparcie i współudział Szanownych obywateli jaknajuprzejmiej prosi
Zarząd Tow. Pow. i Wojaków we Wrześni.

— **Baczność! Ochotnicza i przymusowa Straż Pożarna.** Ćwiczenia odbędą się w środę dnia 3. 9. 1924 r. o godz. 6 wieczorem w żalni od litery A—M po ćwiczeniach zebranie O. S. P. w lokalu p. Goślińskiego. Dla druhów czynnych, nieczynnych i tych którzy się zgłosili jako członkowie a nie są jeszcze przyjęci. Ćwiczenia dla litery od N—Z odbędą się 17. 9. 1924 r. o godz. 6 wieczorem. Nie przybycie i nie stawienie się punktualnie pociąga za sobą karę. Panom dowódcom zwracam uwagę aby zabrali z sobą listę ewidencyjną.
Glabiszewski, Naczelnik.

— **Baczność Powstańcy i Wojacy.** W niedzielę dnia 31 bm. o godz. 8-mej rano zbiórka przed lokalem zebrań p. M. Trąpczyńskiego. Punktualne stawienie się i obecność wszystkich pożądana. Rogatywki należy zabrać. Zarząd.

— **Zebranie Tow. Kupców** odbędzie się jutro w sobotę dnia 30 bm. o godz. 4-tej po południu w lokalu p. Waniorka. Ze względu na przyjazd delegata Związku Tow. Kupieckich w Poznaniu p. dyrektora Sikorskiego z referatem celem przystąpienia do Związku, upraszamy wszystkich pp. członków o kompletne i punktualne przybycie. Zarząd.

— **Czołem!** Zebranie miesięczne odbędzie się w poniedziałek dnia 1. 9. o godz. 8 wiecz. w lokalu pod Białym Orłem. O liczny udział prosi Zarząd.

— **Gotów!** W niedzielę, 31 bm. odbędzie się wycieczka do Dębiny. Zbórka o godz. 3 po poł. na cmentarzu przed kościołem. O liczny udział druhów prosi Zarząd.

P. Starosta Charkiewicz złożył w miejsce przybycia na zabawę Ochronki na cele tejże 10— zł.

Echa napadu na Stołbce

Warszawa, 27. 8. Sąd doraźny w Nowogródku skazał w dniu 26 bm. na karę śmierci przez rostrzelanie za napad dywersyjny na miasto Stołbce Piotra Jodę, Mikołaja Goriaczkę i Edwarda Kaczmarczyka pseudo — Sapińskiego.

Prezydent Rzeczyposp. skorzystał z prawa łaski w stosunku do Jody. Co do pozostałych dwu wyrok został wykonany. Śledztwo ustaliło, że Joda udziału w mordach nie brał, a był tylko wartownikiem.

Złożone przez Jodę zeznania wyjaśniły, że przed napadem na miasto Stołbce oddział dywersyjny był specjalnie ćwiczony w Mińsku przez 6 miesięcy pod kierownictwem specjalnych instruktorów wojska sowieckiego, noszących umundurowanie oficerów armji czerwonej i pod ich komendą przekroczył granicę, będąc uposażony w karabiny maszynowe, piroksylinę, granaty ręczne, karabiny i rewolwery.

W Stołbcach oddział został podzielony na 3 pododdziały, zadaniem których było zdemolowanie i znisczenie urządzeń państwowych i wywołanie tam ogólnej paniki. Rzeczy zrabowane miały stać się własnością rabujących.

List Cyryla Włodzimierzowicza.

Berlin, 22. 8. jak donoszą z Coburga, b. wielki książe Cyryl Włodzimierzowicz wystosował list do rządu angielskiego, protestujący przeciwko układom z Rosją sowiecką, przyczem z szczególnym naciskiem wskazuje, że ewentualne pożyczki tylko wzmocnią propagande bolszewicką.

Wrzystkim tym, którzy naszej najukochańszej matce

śp. Stanisławy Porossy

oddali jakąkolwiek ostatnią przysługę, w szczególności Wiel. Duchowieństwu, krewnym i znajomym, jak również za nadesłane wieńce i wszystkim tym, którzy w ciężkim smutku dali dowody szczerego współcz., składamy na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Rodzina.

Srebrny medal. - - - - Srebrny medal

Zakład krawiecki

A. Matuszewskiego we Wrześni, Poznańska 12

wykonuje garderobę

damską i męską na miarę podług najnowszych żurnali. Materjały na kostjumy, płaszcze i ubrania, w wielkim wyborze stale na składzie. Sprzedaję węgle bukowe do prasowania. - - - - - - - - - - - - - - - - - -

---

Po urządzeniu na Górnym Śląsku filji, mam możność wszelkie

produkty mleczarskie

należycie użytkować.

Jestem w tem miłem położeniu płacić za mleko najwyższe ceny, przyjmując nowych dostawców również i tych, którzy śmietanę dostarczyć pragną.

W zapłacie dostarczam każdą ilość la górnośląskiego węgla po cenach kopalnianych, udzielając 4-tygodn. kredytu.

Również podaję do wiadomości, że **mój śrótownik jest uruchomiony** i bez przerwy codziennie pracuje. Przyjmuję każdą ilość zboża także od niedostawców mleka, dostarczając śrót najlepsz. jakości.

J. Firyn

Mleczarnia Parowa Sokolniki p. Września.

Trucizna

na szczury i myszy świeżo nadeszła

Drogerja J. N. Lewandowski

Września - - Zamkowa 3.

Uczeń

młynarski potrzebny od zaraz za wynagrodzeniem. Zgłoszenia przyjmuje

R. Matuszewski - Graboszewo

p. Wólka.

Miłosławskie Fabryki Skór

i wyrobów skórzanych - Tow. Akcyjne - w Miłosławiu

poleca po cenach bezkonkurencyjnych:

pasy zapędowe - - obuwie robocze

uprzęże wyjazdowe, uprzęże robocze.

Przyjmuje się wszelkie gatunki skór do garbowania. Zakup skór surowych wszelkiego rodzaju. - - - - - - - -

---

Kupię oryginalne **pługi Sacka** jednoskibowe, zdatne do użytku.

Oferty z podaniem ceny przysyłać.

Majętn. Graboszewo poczta Wólka.

Baczność! Dobry towar sam się poleca!

Kto towary w Drogerji pod Murzynem kupuje,
Napewno się przekona, że mądrze postępuje!
Bo lakiery, farby, chemikalja i oliwy zawsze czyste,
A perfumy dostaje się mocne jak kryształ przezroczyste!

Firma: J. N. Lewandowski - Września - ulica Zamkowa 3.

Obwieszczenie!

Ponieważ ogłoszenie moje z dnia 5. 8. 24 nie odniosło skutek pożądany zarządzam niniejszem co następuje:

W myśl art. 7 ustęp 3 ustawy o ochronie lokatorów są właściciele nieruchomości zobowiązani wywiesić i stale utrzymywać w sieni domów swoich na widocznem miejscu wykazy lokatorów z oznaczeniem wysokości ciężarów i kosztów (komorne, opłaty gminne, za dostarczenie wody, kanałowe, kominowe itd.) tak wedle stawek w czerwcu 1914 jak i obecnych.

Ze względu na to, że w jaknajbliższym czasie polecam przeprowadzenie policyjnej rewizji, czy powyżej cytowany przepis jest należycie respektowany wzywam wszystkich właścicieli domów do zadość uczynienia przepisom tym, gdyż winnych niezastosowania się podaję Sądowi celem ukarania.

Września, dnia 22 sierpnia 1924.

Urząd Policyjny

L. dz. 5774/24 III. (—) Sołtysiak.

Z okazji zakończenia kursu przygotowawczego do próby stopnia II-go (wywiadowcy)

odbędzie się

w niedzielę, dn. 31 sierpnia rb.

Uroczystość

przyznania stopnia II-giego harcerzom wrzesińskim.

O godzinie 7.15 wyruszą drużyny wrzesińskie oraz przybyłe z okolicy drużyny zaproszone z obozu, rozłożonego w dolinie przy św. Krzyżu na nabożeństwo. Po nabożeństwie udadzą się drużyny na Rynek, gdzie po raporcie, przeglądzie i dekorowania wywiadowc. odb. się defilada. W drodze powrotnej zatrzyma się pochód na cmentarzu, aby na grobach poległych harcerzy: śp. druż. Leona Stasiewskiego i śp. Sobisza złożyć wieńce. Od godz. 3—5 popoł. odb. się w obozie popisy harcerzy na które zaprasza się szan. rodziców i wszystkich, którym prace i zabawy młodzieży naszej nie są obojętne.

Czuwaj! - Komenda Hufca we Wrześni.

W niedzielę, dnia 31-go b. m. odbędzie się we Węgierkach u p. Złoczewskiego

zabawa taneczna

na którą uprzejmie zaprasza **Komitet.**

W razie niepogody odb. się zabawa tydzień później.

Wodakolońska butelka 65 gr

Perfum Kalia butelka 65 gr

Kamień siny

do bajcowania pszenicy

kit czysto olejny, esencją octową, ocet winny do zapraw, kamień mydlany - - - - -

poleca

Centralna Drogerja

Z. Wolskiego

we Wrześni przy rynku --- tel. 425.

Grzebienie sztuka 50 gr

Froter do posadzek luźno kg. 2 złote

Od 1. wzgl. 15. września

poszukuję

umeblowanego pokoju

z całkowitem utrzymaniem przy inteligentnej rodzinie za dobrem wynagrodzen.

Zgł. do admin. Orędown.

Sprzedam:

2 taczki ręczne za	20 zł
2 szory za	50 zł
2 kufy (beczki cynkowe)	250 zł
2 wozy do roboty .	240 zł
1 śrótownik	140 zł

Szoffa

ul. Warszawska 21.

Do głębi wzruszony serdecznością i życzliwością, okazaną mi w dniu 25-letniego jubileuszu mej pracy nauczycielskiej przez władze, korporacje, obywatelstwo i towarzystwa m. Wrześni składam na tej drodze Wszystkim serdeczne

„Bóg zapłać!"

Z wysokim szacunkiem

WINCENTY GAWĘCKI

rektor.

Września, 28/8. 24 r.

W wtorek, dn. 2 września rb. odbędzie się w tut. mieście

jarmark

(ogólny).

Spęd bydła rogatego jest dozwolony.

Magistrat m. Witkowa.

2

umeblowane pokoje zcałodziennem utrzymaniem do wynajęcia.

Adres wskaże admin. Orędown.

Baczność! Baczność!

Na sezon jesienno-zimowy polecam

Kapelusze w wielkim wyborze

oraz wszelkie towary łokciowe i krótkie

Niech każdy, czy biedny lub bogaty, przekona się, że u mnie znajdzie to, co potrzebuje, to jest

dobry towar za tanie pieniądze!

Zasadą moją było, jest i będzie: Wielki obrót - mały zysk.

Joanna Olek, Września, ul. Poznańska 6

(naprzeciw kościoła)

Bez konkurencji!

la Cement portlandzki

Wapno budowlane

dostarczamy wagonowo

Hurtownia Surowców dla Rolnictwa i Przemysłu, Tow. Akc.

Tel. 5. Września Tel. 5.

Szanownej Klienteli podaję niniejszem do wiadomości, iż **mieszkanie i biuro moje od 1-go września rb. znajdują się**

w własnym domu przy Rynku

obok hotelu Bazar (dawn. Bank Ludowy)

Jan Kropacz - - Miłosław.

Handel produktami rolnemi, paszą sztucznemi nawozami i węglem.

Przyjmę

natychmiast lub później **przyzwoitą dziewczynę** do prac domowych na mies. zasługi wartości $2^{1}/_{2}$ ctr. żyta przy wolnem utrzymaniu - osobiste zgłoszenia przyjmuje

RAU

kierownik mleczarni w Sokolnikach pow. Września.

Obelgę

rzuconą na **pana Ignacego Marciniaka z Młodziejewic cofam**

gosp. Piscatowski Młodziejewice.

Potrzebna od 1. września

służąca

Zgłoszenia do Bursy gimnazjalnej we Wrześni.

Poszukuje się od zaraz lub później - - - - - - - - - - -

mieszkanie

o 3 do 4 pokoi. Czynsz podług ugody. Łaskawe zgłoszenia uprasza się pod **A. B.** do administracji niniejszego pisma. - - - - -

---

Młyn Parowy w Pyzdrach

Po gruntownym remoncie przyjmuje nadal na przemiał i wydaje:

Za 100 kg. żyta — 50 kg. mąki żytniej N1 i 30 kg. ospy żytniej.

Za 100 kg. pszenicy — 50 kg. mąki pszennej N1 i 30 kg. ospy pszennej.

Wzmiankujemy, że żyto przyjmuje się tylko 118 ft. wagi holenderskiej.

Mąka i ospa zawsze na składzie.

Również kupujemy każdą ilość żyta i pszenicy po cenach Giełdy Poznańskiej.

Młyn Parowy w Pyzdrach

Młyn Parowy w Pyzdrach

Młyn Parowy w Pyzdrach

Księgarnia A. Prądzyńskiego we Wrześni

posiada w odpowiedniej ilości stale na składzie:

dla wszystkich szkół polskich powszechnych w powiecie:

Bernadzikiewicz - Elementarz dla kl. lub oddz. I.
Poprawski - Czytanka I. „ „ „ „ II.
„ - „ II. „ „ „ „ III.
Bogucka-Niewiadomska, Wypisy na kl. I. „ „ IV.
„ „ „ „ II „ „ V.
„ „ „ „ III. „ „ VI.
„ „ Nasi pisarze „ „ „ VII.

Dla szkół powszechnych niemieckich:

Seydel - Wesoły początek. Hoch - Lesebuch.

dla Państw. Gimnazjum

oraz

Państw. szkoły Wydziałowej żeńskiej

wszelkie książki szkolne

podług rozd. młodzieży spisów.

Wszelkie przepisowe zeszyty, bloki rysunkowe oraz przybory do pisania, rysowania, malowania i wycinanek są zawsze na składzie.